

Vyjádření Teologické komise BJB k návrhům na vystoupení z ERC

1. Několik poznámek k ekumenismu, BJB a ERC

Ekumenická spolupráce je pro baptistické sbory nezbytná. Jako baptistické církve (tedy místní sbory) rozpoznáváme, že nejsme jedinými církvemi a proto také „věříme, že vzájemný svazek uskutečněný v místním sboru vede k vytváření širších svazků mezi sbory a společenstvími sborů kdekoli je to možné.“ Místní církve pak (především z organizačních důvodů) vstupují do rozličných ekumenických uskupení, jakými jsou Bratrská jednota baptistů, či skupiny připravující místní ekumenické aktivity. Konkrétní rozpoznání toho, kde je taková spolupráce možná a kde možná není, však zůstává úkolem každé církve (tedy místního sboru).

Společenství sborů BJB dále vstupuje do širších ekumenických struktur, jakými jsou např. Evropská baptistická federace, Světový svaz baptistů nebo Ekumenická rada církví. Tyto organizační svazky nemají přímý vliv na místní ekumenickou aktivitu sboru (tato se odehrává, či neodehrává bez ohledu na členství BJB v ERC), neurčují jeho teologii, nediktují, jakým způsobem má být zvěstováno evangelium. Není tedy pravdou, že by zvěstování evangelia v baptistických sborech, které jsou součástí BJB nebylo možné, pokud je BJB zastoupena v ERC. Dále je třeba doplnit, že ERC není církví a neusiluje o sjednocení zastoupených denominací. Jakékoliv sjednocení např. s Římsko-katolickou církví, která má v ERC status přidružené, nikoliv členské církve, není pro baptisty uskutečnitelné a to především kvůli podstatným eklesiologickým odlišnostem. Na druhou stranu je nutné doplnit, že BWA vede se zástupci Vatikánu od roku 1985 teologickou diskusi, ve které se pokouší precizněji formulovat teologické shody a odlišnosti.

Vzhledem k tomu, že členství BJB v ERC má na konkrétní život sborů zanedbatelný vliv, je třeba při hledání odpovědi na otázku, zda v ERC setrvat, či nikoliv zohlednit nikoliv jednotlivé neoficiální výroky, které zaznívají při společných akcích, ale především organizační význam, který ERC přikládá zástupci VV, kteří se účastní jednání ERC a poté je nutné vzít v potaz nakolik se jako sbory ztotožňujeme s *oficiálními* aktivitami a prohlášeními ERC.

2. Několik poznámek k soteriologii

Jsme si vědomi toho, že hlavní motivací předkládaných návrhů je deklarace vztahu k Římsko-katolické církvi. Zejména jde o předpoklad, že ŘKC káže „jiné evangelium“, tedy „spasení ze skutků“. Odpovídající reakce vyžaduje zřetelnější teologickou sebereflexi jednotlivých sborů. Teologie radikální reformace zdůrazňuje především reformační „Sola Scriptura“ a proto pokládá za normu teologického uvažování Písmo Starého a Nového Zákona, nikoliv učení koncilů a dokonce ani reformátorů. Anabaptisté radikálně adaptovali a někdy zcela odmítli reformační doktríny a také proto byli perzekuováni nejen katolickou církví, ale také reformátory.

Je-li pro teologické uvažování normativní Písmo jako celek, musí odpovídající pojetí soteriologie zahrnovat nejen pasáže z epištol apoštola Pavla, zabývající se především obřizkou (která není skutkem ve smyslu osobní zásluhy, protože byla vykonána 8. den po narození) a dalšími skutky židovského zákona, které vymezovaly příslušnost k Božímu lidu, ale také evangelijní učení a ostatní epištoły. Slova Pána Ježíše Krista naprosto jednoznačně potvrzují, že rozhodující je „činění Boží vůle“ (Mt 7:15-27 / Luk 6:46, Mt 12:49-50, 19:16-17, 21:43, 23:2-3, 23:23, 24:45-46, 25:45-46, Jan 3:21, 5:28-29, 6:28-29, 13:16-17, 14:23-26, 15:5-6, 14). Podobnou provázanost víry, skutků a spravedlnosti nacházíme v 1. Janově listu (1. Jan 2:17, 2:29, 3:7, 10, 21-23). Dále je třeba uvážit i

následující pasáže: Řím 2:6-11, 27, 1.Tim 6:17-19, Tit 1:16, 2:11-14, 3:14, Žd 10:24, 36, Jak 1:25, 2:14-26, 3:12-13, 18, 1. Pt 1:17, Zj 20:12-15, 22:12.

Právě ve světle těchto a dalších oddílů Písma teologové radikální reformace na jednu stranu odmítali ospravedlnění na základě záslužných rituálních skutků a zdůrazňovali, že spasení je dar Boží milosti, na druhou stranu se však nemohli ztotožnit s takovou teologií, která víru a skutky striktně odlišuje, nebo je dokonce staví do protikladu. Balthasar Hubmaier v roce 1526 píše v reakci na Lutherovu teologii: „... Víra sama o sobě není dostatečná ke spáse... Víra musí být vyjádřena v lásce k Bohu a bližnímu, víra musí být činná v lásce (Gal 5). A proto víra sama o sobě je jako zelený fík bez ovoce, jako studně bez vody, jako mrak bez deště. ... Chceme být dobrými evangelijními křesťany, chlubíme se velikou vírou, ale skutků evangelia jsme se nedotkli ani prstem. A tak nejsme ničím jiným než křesťany podle úst, uší a papíru, ale ne v našem jednání. Vyznávám ze vši síly, že víra sama o sobě není hodna, aby byla nazvána vírou, protože tam, kde nejsou skutky lásky, není ani víra.“ Podobné výroky nacházíme i u dalších anabaptistických teologů. Radikálně reformační teologie vztahu víry a skutků je tedy odlišná od teologie reformační i katolické a to především proto, že Písmu nenadřazuje ani výroky koncilů, ani systematickou teologii.

Za teologickou komisi zpracoval

B. Fajmon